

opnaa den Begunstigelse at faa tilkendt Erstatning for en ham med Urette overgaaet Lidelse, som Varetægtsarrest. Hertil maa fornuftigvis kræves, at han i alt væsentligt staar rensset for de Indicier, der har talt og taler imod ham — man formulere saa Loven i Retning af Lov 5. April 1888 eller som Retsplejelovens § 792: Resultatet vil sikkert blive nogenlunde det samme. Hvormeget man end vil gøre gældende, at den, hvis Skyld ikke tilstrækkelig bevises, »i alle Retninger maa behandles som uskyldig«, maa dog denne Grund sætning ogsaa efter Forslaget taale den Undtagelse, at Erstatning for *uforskyldt* Varetægtsarrest kun tilkommer den, for hvis virkelige Skyld der end ikke længere er begrundet Formodning. Enhver anden Ordning vil hurtigt bringe Samfundet ud i et Uføre, som ogsaa Kritikken maa kunne forstaa.

Nærværende Udvalg maa saaledes i det hele udtale sig mod Betænkningens Forslag paa dette Punkt.

Det har enstemmig vedtaget, at det ønsker Bestemmelsen i § 792 I opretholdt i dens nuværende Skikkelse.

Det har uden Afstemning vedtaget, at det ønsker at bibeholde Bestemmelsen § 792 II, at de paa Grund af Utilregnelighed frifundne ikke kan tilkendes Erstatning (jfr. Mindretallets Udtalelse, Bet. p. 16, Nr. 2).

I Spørgsmaalet om, hvorvidt tidligere Straffedomme skal udelukke fra Erstatning, har nærværende Udvalg med alle Stemmer mod en vedtaget at udtale, at det er enigt med Mindretallet (Betænkningen, p. 16, Nr. 3), naar dette ikke finder noget urimeligt i, at Samfundet overfor den, som det selv har berøvet de borgerlige Rettigheder, stiller sig noget mindre kulant end overfor uplettede Medborgere, men formener dog, at der bør tilkomme de i § 792 II sidste Led omhandlede Personer Erstatning, saafremt det efter de fremkomne Oplysninger maa antages, at de er uskyldige i den Forbrydelse, for hvilken de har været anholdt eller fængslet.

Et Mindretal foreslaar at ophæve den i § 792, 2. Stk., givne Særregel for tidligere straffede Personer, jfr. det af Strafferetsplejeudvalget af 25. Juni 1921 udarbejdede Udkast § 30.

Udvalget har endelig uden Afstemning vedtaget at udtale, at det vil anse det for en Fordel, om Domme, der nægter Erstatning, særlig naar Grunden er, at der er begrundet Formodning om Tiltaltes Skyld, efter at have redegjort herfor undlader ligefrem at begrunde Domsresultatet ud fra denne Omstændighed, men indskrænker sig til at sammenfatte dette i Udtryk som, at »Bevisets Stilling ikke hjemler Ret til Erstatning«, eller, at »de lovlige Betingelser for Erstatning ikke kan antages at foreligge.«

Udvalget antager, at det herved i nogen Grad kan undgaas, at Nægtelse af Erstatning, som udtalt i Betænkningens Indledning p. 15, Sp. 1, medfører, at der ved »selve Dommen sættes en Plet paa den Frifundne«.

b). Retsplejeudvalget mener, at det i § 1018 1 indeholdte Forslag, gaaende ud paa, at Tillægsspørgsmaal kan stilles Nævningerne om, hvorvidt Erstatningen skal nedsættes (jfr. § 1018 a, 2. Stk.), bør udgaa. Da Erstatningerne aldrig kan fastsættes indenfor bestemte Rammer eller efter forud opstillede Skalaer, men deres Størrelse altid vil bero paa Rettens Skøn, synes Besvarelsen af et saadant Tillægsspørgsmaal og Rettens Brug af denne Besvarelse at maatte svæve i Luften.

ad Afsnit VIII. Ændringer i Retsplejeloven som Følge af det i Rigsdagen fremsatte Forslag til en ny borgerlig Straffelov.

a). Udvalgets Flertal vil finde det naturligt, naar i Domsmandsretterne Lægmand faar Adgang til at stemme ikke alene om hele Skyldspørgsmaalet, men ogsaa om Strafudmaalingen, at ogsaa Nævninger naar de erklærer skyldig uden Straffedømmesgrunde, faar Ret til at besvare et Spørgsmaal om, hvorvidt de finder Forbrydelsen begaaet under særligt formildende eller skærpene Omstændigheder, uden Hensyn til, om Loven udtrykkelig omtaler saadanne (se norsk Lov af 22. Maj 1902). En saadan Beføjelse vil i mange Tilfælde værne imod urigtige Frifindelser og mod Indgivelse fra Nævningernes Side af udsigtsløse Ansøgninger om Benaadning for Tiltalte. Man mener endelig, at Beføjelsen vil være af særlig Betydning under den nye Straffelov med dens vide Strafferammer.

Den ny Bestemmelse vilde være at indføje som et Supplement til Retsplejelovens §§ 886—890.